

Barn- och utbildningsförvaltningen

Ladubacksskolan

Trygghetsteamet på Ladubacksskolan

073 - 765 72 31

stefan.lackner@arboga.se

Plan mot diskriminering och
kränkande behandling gällande
Ladubacksskolans
fritidshem, förskoleklass och grundskola

2016-2017

Likabehandlingsplan

I detta dokument omfattar ordet skola fritidshem, förskoleklass
och grundskola och ordet lärare står för fritidspedagog,
förskolelärare och grundskolelärare.

Framtagandet av denna likabehandlingsplan har gjorts i samråd med elever och personal. Berörda har haft möjlighet att komma med förslag om innehåll, ändringar och tillägg. Meningen med vår likabehandlingsplan är att alla, så långt det är möjligt, ska känna sig delaktiga i arbetet och att den ska kännas som ett "levande dokument".

Våra mål

På Ladubacksskolan...

- behandlar alla varandra lika och ställer samma krav och förväntningar på varandra,
- samarbetar alla med varandra i sitt lärande,
- får eleverna lika stort utrymme och inflytande i skolan, verbalt och på andra sätt exempelvis genom: klassråd, elevråd, matråd, kamratstödjarträffar och genom det vardagliga arbetet i klassrummet,
- accepterar alla varandras egenvärde och integritet,
- behandlar vi varandra väl samt
- accepterar vi att man kan ha olika uppfattningar.

FRÄMJA

Strukturer och ordningsregler

Vi främjar bl.a. genom att:

- Det finns en arbetsgång som används vid kränkningar(finns i Headmaster).
- Det finns en handlingsplan om Hot och våld.
- Elever kommer till skolan i anslutning till skoldagens början ca 8.20 och går hem direkt efter skoldagens slut. Gäller ej de elever som har fritidshemsplats.
- Vi har trivselregler som elever och personal gemensamt tagit fram. Trivselreglerna revideras varje år.
- På föräldramötet ska vårdnadshavarna informeras om likabehandlingsplanen och trivselreglerna. De informeras om att likabehandlingsplanen finns på EdWise.arboga.se
- Att ge elever och pedagoger möjlighet att umgås utöver lektionerna och över klassgränserna t.ex. temadagar, rastskoj och friluftsdagar.
- Tillsammans försöker lärare och elever förbättra skolmiljön för att öka trivseln bland eleverna.
- Vid utvecklingssamtalen får den enskilda eleven prata om hur han/hon upplever sin skolsituation.

- En trivselenkät genomförs.
- Att ha regelbundna kamratstödjarträffar vilket följs av att kamratstödjarna informerar och genomför aktiviteter i klasserna.

Ladubacksskolan har en fysisk miljö som är anpassad för funktionshindrade.

Skolbyggnaden är på ett plan och det finns dörröppnare och handikapptolett.

Vi har möjlighet att tillgodose elevers behov utifrån lagstiftningen. Några exempel på åtgärder som kan vidtas:

- Teckentolk kan anlitas.
- Inlästa läromedel kan användas.
- Elevhälsoteamet arbetar fortlöpande med aktuella elevärenden.
- Kränkande behandling dokumenteras och åtgärdas.
- Det finns tillgång till enskild dusch i lärarrummet.
- Duschbås kommer att installeras senast våren 2017.
- Pojkar och flickor ges lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.
- Personalen planerar utflykter eller friluftsdagar så att alla elever ges förutsättningar att delta.
- Trygghetsteamet aktiveras vid behov.

Rektors ansvar

Det är enligt lag rektors ansvar att se till följande:

- Att all personal, alla elever och alla vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan. Detta sker bland annat genom årlig genomgång av likabehandlingsplanen.
- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, könsöverskridande identitet och ålder (se bilaga 1).
- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka alla former av kränkande behandling mot elever. Kränkande behandling kan t.ex. vara utfrysning, slag, elaka kommentarer m.m.
- Att årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever (kamratstödjarträffar, elevrådsarbetet) och vårdnadshavare (fördramöten, föräldraråd, Edwise).
- Att en utredning görs om personal kränker elev och att lämpliga åtgärder vidtas, så att kränkningarna upphör.
- Att, om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas. Hur detta skall ske framgår av detta dokument.

Lärare och annan skolpersonal

På Ladubacksskolan arbetar all personal kontinuerligt mot en gemensam värdegrund, bl.a. genom SKA-arbetet med ”Normer och Värden”, med frågor som berör barns och elevers lika rättigheter. För att motverka diskriminering och kränkande behandling arbetar vi mot mål som ska främja kamratskap och goda relationer. I alla situationer där det krävs eller ges tillfällen arbetar all personal och elever med värdegrundsfrågor. Det kan vara under lektionstid, på rasten, i matsalen, på fritidshemmet mm. Värdegrundsarbete finns inlagt på schemat för alla klasser.

I samtliga klasser skall det finnas klassråd där alla får möjlighet att komma till tals. När det uppkommer oönskade situationer diskuterar vi med eleverna om vad som har hänt och hur man kan göra på ett bättre sätt.

Vi arbetar förebyggande med hur eleverna skall agera inför risksituationer, t ex:

- Vi pratar om hur man skall uppföra sig mot varandra kontinuerligt under skoldagen.
- Värdegrund på schemat i alla klasser.
- Vi går kontinuerligt igenom skolans alla regler.
- Vi tänker igenom hur vi placerar elever i klassrummet på ett lämpligt sätt.
- Vi har genomtänkta överlämningar vid lärarbyte.
- Vi har utvecklingssamtal där eleverna bl.a. får berätta hur de själva trivs i skolan.
- Vi har rastvärdar ute på alla raster.
- Organiserade och vuxenledda rastaktiviteter varje vecka.
- Vi har gemensamma regler för aktiviteter på skolgården, exempelvis bandy och King.

Övrig personal

Övrig personal - som busschaufförer, hygien tekniker, måltidspersonal samt vaktmästare - har ansvar för att ta del av och följa likabehandlingsplanen.

Elever

På Ladubacksskolan är målet att:

- Elever/pedagoger/övrig skolpersonal bemöter varandra med respekt.
- Eleverna skall medverka till att alla känner trygghet på vår skola.
- Alla elever skall få möjlighet att känna sig värdefulla på Ladubacksskolan.
- Eleverna skall vara delaktiga i både likabehandlingsplanen och trivselreglerna.
- Alla elever skall bli medvetna om att de gemensamt har ett ansvar att uppmärksamma om någon inte har det bra på skolan och föra information om detta vidare till någon vuxen på skolan.
- Eleverna skall ges möjlighet att enskilt berätta om de själva trivs och om någon annan inte gör det.

Vårdnadshavare

Skolan förväntar sig att vårdnadshavarna:

- Står bakom visionen i likabehandlingsplanen.
- Samtalar med sina barn om demokratiska värderingar.
- Aktivt tar del av information från skolan - via veckobrev eller månadsbrev/informationsbrev och EdWise, samt deltar vid utvecklingssamtal, föräldramöten. Det är också viktigt att vårdnadshavarna deltar på de digitala föräldrarådsschattarna.
- För informationen vidare till någon vuxen på skolan om man ser att någon elev far illa eller verkar må dåligt.
- Ansvarar för att eleven kommer till skolans område i lagom tid innan skolstart, ca 8.20, och att de lämnar skolan efter skoldagens slut. Detta gäller inte elever som går på fritidshemmet.

Åtgärder för skolåret 2016-2017:

1. Elevhälsoteamet ska se till att likabehandlingsplanen och skolans trivselregler revideras och att alla inom skolan tar del av den.
2. Rektor ska se till att likabehandlingsplanen finns på EdWise och på Ladubacksskolans hemsida (www.arboga.se) samt att den sprids till nya elever och vårdnadshavare på skolan.
3. Lärarna sprider information om likabehandlingsplanen till vårdnadshavarna varje höst, exempelvis på föräldramöten.
4. Lärarna sprider information till sina klasser och gör, via kamratstödjarna, eleverna delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen.
5. Rektor ansvarar för att likabehandlingsplanen ska vara känd och följas av alla yrkesgrupper som har regelbunden kontakt med skolverksamheten.
6. Genom vår fadderverksamhet på skolan samarbetar alla med varandra i sitt lärande.
7. På skolan används vid behov tekniska hjälpmedel och andra metoder för att underlätta för elever i behov av särskilt stöd vid behov.
8. Alla lärare och rektor ska arbeta för att gruppstorlekarna blir rimliga så att alla blir sedda, exempelvis genom samarbetet med fritidshemmet och på slöjden och idrotten.
9. En inventering av skolmiljön görs i alla klasser, via Kamratstödjarna, under hösten på skolan. Detta för att inventera om det finns platser som är mindre trygga på skolan. Kamratstödjarna, klasserna och personalen arbetar vidare med detta under läsåret för att vidta lämpliga åtgärder. En uppföljning görs under våren.

FÖREBYGGA

Rektor

Det är rektors ansvar enligt skollagen att se till att:

- Årligen upprätta en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever (om möjligt även vårdnadshavare). Det är varje lärares ansvar att de ges möjlighet att ta del av planen.
- Det är rektors ansvar att se till att övrig personal tar del av likabehandlingsplanen.
- Personal får aldrig kränka eller diskriminera elever, om personal kränker elev är det rektors ansvar att utredning omedelbart görs och att lämpliga åtgärder vidtas, så att kränkningarna upphör. Rektor ansvarar för att dokumentation om vad som skett, vidtagna åtgärder och uppföljning förs.
- En enkät kommer att göras varje år som mäter elevers upplevelse av trygghet.
- Om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas. Hur detta skall ske framgår av detta dokument.

Lärare och annan skolpersonal

När det uppkommer oönskade situationer diskuterar vi med eleverna om vad som har hänt och hur man kan göra på ett bättre sätt.

Vi pratar förebyggande om hur eleverna skall agera inför risksituationer.

Exempel:

- Vi pratar om våra snöregler varje år när den säsongen kommer.
- Vi pratar om hur man skall uppföra sig under skoldagen.
Vi tar fram och går igenom trivselreglerna med eleverna vid varje terminsstart.
- Det är viktigt att uppmärksamma vad som gäller för allas trivsel i kapprum och på skolgården. Klassläraren följer om möjlighet finns med ut i kapprummet.
- Vi tänker igenom hur vi placerar elever i klassrummet på ett lämpligt sätt.
- Vi har genomtänkta överlämningar då elever byter lärare.
- Vi har rastvärdar ute på alla raster.
- När arbetsron och tryggheten i gruppen inte är godtagbar tar lärare kontakt med EHT-gruppen eller rektor. Tillsammans gör man en kartläggning och planering av hur arbetet i den specifika gruppen eller med de enskilda eleverna ska ske så att arbetsron säkras.
- Eleverna är med i arbetet för att ta reda på var de känner sig otrygga. Kamrattstödarna går igenom skolgården och innerutrymmen tillsammans med övriga elever för att kartlägga var det behövs insatser för att öka tryggheten.

Elever

- Alla elever är medvetna om att de gemensamt har ett ansvar att uppmärksamma om någon inte har det bra på skolan och föra information om detta vidare till någon vuxen på skolan.
- Alla elever är medvetna om att de är viktiga i arbetet för att skapa arbetsro och trygghet i gruppen/klassen/skolan.
- Alla elever har ett ansvar för skolans utrustning och lokaler. Skadegörelse kan leda till ersättningskrav från kommunen. Detta ska diskuteras kontinuerligt med eleverna, för att undvika skadegörelse.

Vårdnadshavare

- För informationen vidare till någon vuxen på skolan om man ser att någon elev far illa eller verkar må dåligt.

Kortsiktiga mål för året 2016-2017:

1. Alla lärare tar ansvar för och lyssnar på alla elever på skolan.
2. Alla elever lyssnar på och respekterar alla pedagoger, oavsett om det är ordinarie personal eller vikarier.
3. Lärare ansvarar för grupp- och lagindelning på lektionerna.
4. Med hjälp av kamratstödjarna markerar eleverna platser på skolan/skolgården som inte känns trygga.
5. All personal reagerar omedelbart om någon blir kränkt, t.ex. vid elaka kommentarer.
6. Eleverna arbetar under ledning av lärarna för att sparkar, slag och kränkande ord inte ska förekomma på Ladubacksskolan.
7. All personal ska ha nolltolerans mot sparkar, slag och kränkande **ord**.

Ansvar för att ovanstående mål uppfylls:

1. Lärare, rektor
2. Lärare
3. Kamratstödjarna, lärare, rektor
4. Alla yrkesgrupper på skolan
5. Alla elever, lärare, rektor
6. Alla yrkesgrupper på skolan

UPPTÄCKA

Personal

Under skoldagen finns vuxna som aktivt ingriper och rapporterar/dokumenterar om man ser eller får kännedom om att någon utsätts för diskriminering eller kränkande behandling. I detta arbete ingår alla yrkesgrupper som finns i skolan och yrkesgrupper som har regelbunden kontakt med skolan:

- *pedagoger*
- *skolsköterska*
- *kurator*
- *skolledning och vikarier*
- *hygientekniker*
- *skolmåltidspersonal*
- *busschaufförer*
- *vaktmästare*

Skolpersonalen samarbetar för att få en helhetsbild av elevens situation. Det sker bland annat genom att vi tar upp elevärenden vid elevhälsoteam, morgonmöten och personalkonferenser. Detta görs regelbundet.

Elever

- Elever förväntas hjälpa varandra, genom att uppmärksamma och föra vidare information om kränkningar och diskriminering till vuxna på skolan.
- Eleverna förväntas svara ärligt på enkäter som hjälper skolans personal att upptäcka om någon blir utsatt för kränkande behandling och diskriminering.
- Eleverna har utvecklingssamtal med sina lärare. Där tas alltid frågan upp hur eleven själv trivs.
- I år 4 har skolsköterskan hälsosamtal med eleverna.
- På kamratstödjarträffarna och elevråden diskuterar elever och personal trivseln på skolan.

Vårdnadshavare

- Skolan förväntar sig att vårdnadshavarna pratar med sina barn och hör av sig till skolans personal om de får veta att deras eller någon annans barn på något sätt kränks eller diskrimineras i skolan.
- Vårdnadshavarna är alltid välkomna till skolan. I samband med skolstarten varje höst får vårdnadshavarna information om hur all personal på skolan kan nås.
- Vårdnadshavarna förväntas delta på utvecklingssamtal och föräldramöten.

Kortsiktiga mål för 2016-2017

- Rektor och personalen ser till att det alltid finns vuxna att tillgå. För att ytterligare tydliggöra detta, ska det finnas rastvärdsschema vid utgångarna för att eleverna enkelt ska kunna se vem de kan vända sig till på rasten vid behov. Rastvärdarna bär gula västar för att de ska vara lättare för eleverna att se vilka som är rastvärdar.
- Rektor och/eller arbetslagsledarna ser till att alla yrkesgrupper informeras om deras skyldighet att så långt det är möjligt uppmärksamma alla former av kränkningar och vidarebefordra till rektor och/eller EHT.
- All personal informeras genom kamratstödjarnas inventering om de utrymmen som är riskfyllda, t.ex. i kapprum, omklädningsrum och vid andra dolda ytor.
- Lärarna medvetandegör eleverna om vilka olika personer de har möjlighet att vända sig till på skolan, var de finns, när de kan ta emot och hur man ska gå tillväga för att boka en tid med t.ex. kurator eller skolsköterska.
- Skolan jobbar regelbundet med värdegrundsarbetet.

UTREDA/ÅTGÄRDA

I nuläget dokumenteras alla kända fall av diskriminering och kränkande behandling bland eleverna. Detsamma ska gälla då elever kränker vuxna.

Dokumentationen förs vidare till rektor som beslutar om *vem* som skall utreda, åtgärda och följa upp. Arbetet att åtgärda ska börja direkt då ett fall kommer till kännedom för personalen.

Trygghetsteamet följer, så långt som är nödvändigt i det specifika fallet, åtgärdstrappan:

1. Samtalar med den som är utsatt och den/dem som utsätter.
2. Informerar vårdnadshavarna.
3. Informerar arbetslaget.
4. Elevhälsoteamet informeras skriftligt.
5. Elevvårdskonferens.
6. Annan myndighet kallas in.

Återkommande trakasserier mot en och samma elev lämnas till Elevhälsoteamet. Åtgärdsprogram upprättas vid behov.

- Då ett kränkingsärende kommer till personalens kännedom, ökas observationerna på raster och under lektionstid.
- Elevhälsoteamet beslutar hur skolan ska gå vidare för att kränkningarna ska upphöra.

Ur skollagen:

10 §. En lärare, förskolelärare eller annan personal som får kännedom att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Dokumentation

Kränkande behandling ska dokumenteras! Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Dokumentera så här: Skriv en löpande text i ett dokument om händelsen.

Följande ska vara med:

1. Datum, när skedde kränkningen, när fick du veta och när informerade du rektor?
Hur informerades vårdnadshavare?
2. Händelseförloppet, vad hände och vilka var inblandade?
3. Direkta åtgärder (t.ex. sa ifrån, satte stopp...).
4. Analys, orsaker till det inträffade som leder fram till fortsatta åtgärder.
5. Vidtagna åtgärder för att liknande kränkningar inte ska ske igen (t.ex. hade samtal med..., kontaktade föräldrar, kontaktade elevhälsan...)
6. Hur följer man upp händelsen?
7. Vem du är, namn och titel
8. Lämna redogörelsen till din rektor.

Dokument

- Elevhälsoteamet dokumenterar alla ärenden som kommer till gruppens kännedom vid mötena.
- Minnesanteckningar förs vid mötena angående nya eller pågående ärenden.
- Minnesanteckningar förs vid kamratstödjarnas möten.
- Minnesanteckningar förs vid elevvårdskonferenser där fall av kränkningar tas upp.

Uppföljning

- Likabehandlingsplanen revideras i sept/okt och aktualiseras varje höst.
- Varje vår görs en uppföljning med eleverna om hur de uppfattar måluppfyllelsen.
- På hösten får vårdnadshavarna information om, och ges möjlighet till inflytande i planen, bl.a. på föräldrarådet.
- Planen läggs årligen ut på Edwise och planen finns på Arboga kommuns hemsida.
- Resultatet av arbetet kring likabehandlingsplanen diskuteras under junidagarna som en del av utvärderingen av läsåret.

Bilaga 1.

Bakgrund

Den 1 januari 2009 fick förskolan, skolan och vuxenutbildningen en ny skyldighet att arbeta aktivt för att förebygga diskriminering och kränkningar av barn och elever genom Diskrimineringslagen 2008:567

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett **kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.**

Reglerna som rör annan kränkande behandling förs in i ett kapitel i skollagen och kommer där att benämnas kränkande behandling (SFS 1985:1100 14a kap. Åtgärder mot kränkande behandling).

Barn och elevskyddslagen upphörde därmed att gälla.

Vad innebär de nya reglerna?

Varje verksamhet skall nu ha en likabehandlingsplan som ska revideras årligen. Genomförandet av planerade åtgärder för att förebygga och förhindra trakasserier/kränkande behandling och målinriktat arbete ska redovisas i planen. Barn och elever ska involveras i arbetet. Delaktigheten ska anpassas efter ålder och mognad. Enligt den nya lagen räcker det med att man kan visa att skolan fått information om att barnet/eleven känt sig kränkt. Skolan måste då göra en utredning och vidta åtgärder. Om utredning inte gjorts eller om den är bristfällig kan skolhuvudmannen bli skadeståndsskyldig oavsett om det förekommit kränkande behandling. Det måste dock ha skett någon form av skada i skadeståndslagens mening

för att det ska bli aktuellt med ersättning. Lagstiftaren vill med detta betona att skolan ska göra en utredning för att utesluta att det inte skett en kränkning. I lagen införs också ett förbud mot repressalier. Med detta menas att om ett barn eller en elev har anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning som gäller överträdelser av lagen så införs ett förbud att bestraffa barnet/eleven som en följd av detta.

Definition av diskrimineringsgrunderna.

- **Kön:** Att någon är man eller kvinna.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** Att någon identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- **Etnisk tillhörighet:** Att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion eller annan trosuppfattning:** En religiös, livsfilosofisk eller annan motsvarande livsåskådning.
- **Funktionsnedsättning/hinder:** Varaktiga fysiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- **Sexuell läggning:** Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- **Ålder:** Uppnådd levnadslängd.

Diskriminering

Direkt diskriminering: Orättvis behandling eller missgynnande av en person på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Med indirekt diskriminering avses att en elev missgynnas genom att huvudmannen för verksamheten eller annan personal tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar en elev enligt någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är alltså diskriminering, och kan utföras av vuxna gentemot elever eller mellan elever. Det kan också innebära att elever kränker vuxna.

Kränkande behandling

Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar.

Exempel på kränkningar:

- Fysiska (t ex att bli utsatt för slag och knuffar).
- Verbala (t ex att bli hotad eller att bli kallad hora, bög eller liknande).
- Psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning).
- Text och bildburna (t ex klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms, nätmobbning).

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga någon annan skada eller obehag. Vidare råder obalans, fysisk eller psykisk mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbningen.

Annan kränkande behandling

Alla kränkningar är inte diskriminering, men all kränkande behandling måste förhindras. Trakasserier är ett vedertaget begrepp i diskrimineringsammanhang och är alltså kopplad till diskrimineringsgrunderna. Det är därför nödvändigt att skilja mellan trakasserier och annan kränkande behandling. I lagen införs därför förbud mot annan kränkande behandling för att täcka in alla former av kränkningar.